

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud Praha-východ rozhodl samosoudkyní JUDr. Jitkou Sochorovou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně] zastoupená advokátem JUDr. Jakubem Blažkem
sídlem Na Březince 1232/16, 150 00 Praha 5 - Smíchov

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného] zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Stránským
sídlem Jandova 8, 190 00 Praha 9

o zrušení práva společného nájmu k družstevnímu bytu

takto:

- I. Právo společného nájmu účastníků k družstevnímu bytu [číslo] v domě na adrese [adresa], o velikosti 49,28 m², umístěnému ve třetím nadzemním podlaží (dále jen, „předmětný byt“), se zrušuje a výlučnou nájemkyní předmětného bytu se určuje žalobkyně, jako členka Bytového družstva [ulice a číslo], [IČO], sídlem [adresa]
- II. Žalovaný je povinen předmětný byt vyklidit do 3 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku s tím, že náhradní byt ani náhradní ubytování se žalovanému nepřiznává
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 34 670 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou došla soudu 26. 1. 2015 domáhala zrušení práva společného nájmu bytu specifikovaného shora ve výroku rozsudku a určení, že výlučnou nájemkyní bytu je žalobkyně. Žalobu odůvodnila tím, že manželství uzavřené mezi účastníky 23. 3. 1985 bylo pravomocně rozvedeno dne 20. 1. 2012. Žalovaný se dne 4. 3. 1996 stal na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 č. j. 4 C 336/9516 nájemcem předmětného bytu. V roce 1999

žalobkyně a žalovaný obnovili za stále trvajících manželství společné soužití, což stvrdili mimo jiné i společným podpisem smlouvy o členském podílu v Bytovém družstvu [ulice a číslo], a stali se tak společnými členy družstva. Družstvo uzavřelo dne 21. 10. 2012 s Městskou částí [obec a číslo] kupní a zástavní smlouvu na zakoupení bytového domu [adresa], výše členského podílu byla stanovena na částku 157.498,80 Kč a tato částka byla již zaplacená. Společné soužití manželů trvalo až do roku 2011, a to v domě ve [anonymizováno], kam se žalovaný s žalobkyní odstěhovali. Manželství účastníků bylo rozvedeno pravomocně k 20. 1. 2012, žaloba na vypořádání společného jmění manželů byla podána k 16. 1. 2015, společný nájem tedy nezanikl na základě zákonné fikce a dodnes trvá. Byt je aktuálně neobývaný. Žalobkyně hradí po celou dobu všechny platby spojené s nájmem předmětného bytu, děti účastníků jsou již zletilé a bytové družstvo jako pronajímatel své stanovisko odmítlo sdělit (z jeho vyjádření plyne, že jeho hlavním zájmem je po skončení tohoto řízení především převod předmětného bytu do osobního vlastnictví). Předmětný byt původně patřil matce žalobkyně, žalovaný tak má na jeho získání podíl zcela minimální, plynoucí pouze z toho, že byt po nějakou dobu užíval. Podíl na rozvratu manželství je jednoznačně na straně žalovaného. Veškerou režii předmětného bytu zajišťovala a do dnešního dne zajišťuje žalobkyně, naproti tomu žalovaný bydlí po známých a je zcela bez prostředků, proto je zde důvodná obava, že by nebyl schopen vypořádat podíl žalobkyně, ale ani hradit náklady spojené s předmětným bytem.

2. Žalovaný požadoval žalobu zamítnout, neboť dle jeho názoru k danému bytu právo společného nájmu nevzniklo, případně určit žalovaného nájemcem bytu, pokud dojde k zrušení společného nájmu bytu. Účastníci byli manželé, od svatby žili v obecním bytě 3+1 na [část obce] spolu s [jméno] [příjmení], matkou žalobkyně, která byla nájemcem bytu. Matka žalobkyně v pozdější době trpěla omdlěním, padala na zem, bývala chvíli v bezvědomí, padala 2x – 3x za noc, což působilo nedobře na děti účastníků. [jméno] [příjmení], babička žalobkyně, bydlela v domě na [anonymizováno] v různých bytech, po jejím úmrtí přešlo v roce 1991 právo nájmu k bytu na matku žalobkyně. V roce 1993 se účastníci dohodli, že se žalovaný k matce žalobkyně do [anonymizováno] ulice nastěhuje, aby jí mohl být v jejích zdravotních problémech nápomocen, za cenu, že budou žít jako manželé odděleně. V roce 1994 matka žalobkyně zemřela a právo nájmu k bytu [číslo] v [anonymizováno] přešlo na žalovaného, který se stal jediným nájemcem tohoto bytu, protože v době přechodu nájmu s žalobkyní nežili spolu. Po smrti matky žalobkyně se účastníci dohodli, že budou i nadále žít odděleně. Po přechodu nájmu bydlel žalovaný stále v bytě na [anonymizováno] ulici sám, žalobkyně bydlela s dětmi v obecním bytu na [část obce], ke kterému jí náleželo právo nájmu (poté, co její matka byt trvale opustila, když se přestěhovala do [anonymizováno]). V době ujednání byl žalovaný přesvědčen, že společnou domácnost s žalovanou již v budoucnu neobnoví. Žalovaný do bytu na [část obce] docházel za dětmi, udržoval s nimi živý kontakt. V roce 2001 byla Městskou částí [obec a číslo] vyhlášena privatizace domu [adresa] v [anonymizováno] ulici, ve kterém se nachází předmětný byt, v témže roce bylo založeno Bytové družstvo [adresa]. V roce 2002 družstvo bytový dům koupilo, tím se výlučné právo nájmu žalovaného změnilo na výlučné právo nájmu k družstevnímu bytu. V roce 2003 uzavřelo družstvo s uživateli bytů smlouvy o členském podílu, k této smlouvě byla přizvána i žalobkyně. V době změny nájmu bytu na nájem družstevního bytu spolu účastníci nežili, když později obnovili soužití, byl již k okamžiku obnovy soužití žalovaný uživatelem družstevního bytu, právo na přidělení družstevního bytu mu tedy nevzniklo, žalobkyně se proto stala jen společnou užívatelkou bytu a členkou družstva. Rozvodem manželství dne 20. 1. 2012 tak zaniklo právo společného nájmu bytu a výlučným nájemcem se stal opět žalovaný, který nabyl práva na nájem bytu před obnovením společného soužití. O nabytí bytu se zasloužil výlučně žalovaný, když byl výlučným nájemcem bytu, který se pak stal bytem družstevním, žalobkyni přibral do společného nájmu na základě obnovení společného soužití v pozdější době. Veškeré platby na předmětný byt platil až do roku 2014 žalovaný, platit je přestal, protože ho žalobkyně odstříhla od společného účtu. Žalovaný pracoval posledních 20 let jako správce nemovitostí účastníků bez nároku na plat, naproti tomu žalobkyně po narození 2 dětí účastníků již nikdy nepracovala, její

péče o děti byla špatná. Byt se účastníci v roce 2003 rozhodli dále pronajmout, v září 2015 žalobkyně nájemníky z bytu vyhodila, od té doby je byt prázdný. Žalovaný má v tomto bytě odedávna hlášen trvalý pobyt. V podání z 27. 3. 2017 žalovaný uváděl, že účastníci společnou domácnost po roce 1993 již nikdy neobnovili, žili odděleně. Společnou domácností se přitom rozumí trvalé soužití dvou nebo více fyzických osob, které společně uhrazují náklady na své potřeby. Žalovaný poskytoval žalobkyni výživné na děti, zajišťoval i její výživu, protože žalobkyně po ukončení druhé mateřské již nikde nepracovala, způsob koexistence rodiny však znaky společné domácnosti nikdy po roce 1993 nenaplňoval – účastníci nebydleli ve společném bytu, ani společně ve více bytech, žalovaný nepečoval o společnou domácnost (obstaráváním domácích prací, udržováním pořádku v bytě, obstaráváním prádla a údržby šatů, přípravou jídla apod.). Žalobkyně nikdy po roce 1993 neprojevila vůli žít spolu, ani žalovaný neměl nejmenší důvod měnit model soužití, který se po roce 1993 plně osvědčil. Právní skutečností rozhodnou pro změnu konkrétního bytu na byt družstevní, je nabytí vlastnického práva bytového družstva k domu, v němž se byt nachází; pokud manželé spolu nežijí v okamžiku změny konkrétního bytu na byt družstevní, transformuje se nájemní smlouva výlučného nájemce bytu na nájemní smlouvu družstevního bytu. Účastníkům nevznikl společný nájem družstevního bytu ani na základě nájemní smlouvy ze dne 15. 1. 2003, protože byt v době uzavření nájemní smlouvy nebyl právně volný, v důsledku čehož je smlouva ze dne 15. 1. 2003 absolutně neplatná, když ke dni jejího uzavření svědčilo k předmětnému bytu nájemní právo žalovanému.

3. Ve věci nejdříve rozhodl Okresní soud Praha-východ rozsudkem ze dne 29. 3. 2017, č. j. 20 C 294/2015-225, kterým žalobě zcela vyhověl. Z provedeného dokazování uzavřel, že v řízení bylo prokázáno, že žalobkyně a žalovaný v roce 1999 obnovili společnou domácnost a došlo tak ke vzniku společného nájmu k předmětnému bytu. O odvolání proti rozsudku Okresního soudu rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 10. 2018, č. j. 26 Co 268/2018-373 tak, že rozsudek soudu 1. stupně potvrdil. Krajský soud ve svém právním posouzení na rozdíl od Okresního soudu vycházel z dřívějšího občanského zákoníku - zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, nicméně rozsudek soudu 1. stupně potvrdil jako věcně správný. Proti rozsudku Krajského soudu podal žalovaný dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-408, tak že zrušil rozsudky Krajského i Okresního soudu a věc vrátil Okresnímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší soud shledal, že rozhodnutí soudu 1. stupně i odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci dle § 241a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Nesprávné právní posouzení spočívá dle rozsudku Nejvyššího soudu v tom, že soudy nižších stupňů nezohlednily, že v projednávané věci se jedná o případ, kdy soud není vázán návrhem účastníků (§ 153 odst. 2 o. s. ř.). Nesprávné právní posouzení tedy spočívá v tom, že soudy nižších stupňů nerozhodly v návaznosti na zrušení společného nájmu a určení výlučné nájemkyně předmětného bytu také o vyklizovací povinnosti a bytové náhradě, přičemž tyto výroky jsou výroky navazujícími na výrok o zrušení společného nájmu. S odkazem na konstantní judikaturu (rozsudek NS ČR 2Cdo 6/92 uveřejněný pod č. 28/193 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek 2 Cdo 10/92 z 21. 8. 1992 uveřejněný pod č. 29/ 1993 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek) že celkové pojetí úpravy zrušení společného nájmu bytu manželů podle ustanovení § 705 odst. 1 a § 705 odst. 2 věta druhá OZ a navazujícího ustanovení § 712 odst. 6 OZ jímž se soud řídí při rozhodování o povinnosti vyklidit byt a o bytové náhradě, vyplývá, že jde o jeden z případů soudních sporů, kdy soud není vázán návrhem účastníků a že výrok o zrušení společného nájmu bytu, určení budoucího nájemce a povinnost byt vyklidit v závislosti na bytové náhradě je nedělitelný. V rozsudku ze dne 27. ledna 1999, sp. zn. 26 Cdo 60/99, uveřejněném pod č. 59/2000 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, pak v návaznosti na oba shora citované judikáty i na rozsudek ze dne 29. května 1997, sp. zn. 2 Cdon 473/96 pod č. 16/1998 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, vyslovil

4. Nejvyšší soud vyslovil právní názor, že tím, že soud rozhodne i bez procesních návrhů účastníka o vyklizení po zajištění bytové náhrady, vyjadřuje procesně regulérním způsobem závěr,

že z právního předpisu vyplývá (ve shodě s ustanovením § 153 odst. 2 o. s. ř. a ve vazbě na hmotněprávní úpravu, které k odůvodnění výroku o bytové náhradě užil) určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky. Rovněž v rozsudku ze dne 17. července 1997, sp. zn. 2 Cdon 568/97, uveřejněném pod č.60/ 1997 v časopisu Soudní judikatura, Nejvyšší soud – mimo jiné i ve vztahu ke sporům o zrušení práva společného nájmu bytu – uvedl, že v nich soud není při rozhodování o bytové náhradě vázán návrhem účastníků (§ 153 odst. 2 o. s. ř.), neboť jde o spory, kdy z právního předpisu vyplývá určitý způsob uspořádání vztahů mezi účastníky, a které jsou ovládány potřebou umožnit soudu přizpůsobit své rozhodnutí hmotněprávní úpravě, když by tomu jinak procesní návrhy účastníků bránily. Po zrušení rozsudků soudů prvorostupňového i odvolacího vyzval zdejší soud, vázán právním názorem dovolacího soudu, účastníky k podání vyjádření ve věci.

5. Dle žalobkyně Nejvyšší soud ve svém rozsudku potvrdil správnost právních závěrů Okresního i Krajského soudu, z toho důvodu by po zrušení rozsudků soudů nižších stupňů předmětem rozhodování měla být vyklizovací povinnost a bytová náhrada žalovaného. Žalobkyně uvedla, že by žalovanému neměla být přiznána bytová náhrada, neboť takový postup by byl v rozporu s dobrými mravy, k tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 1998, sp. zn. 3 Cdon 51/96, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 1997, sp. zn. 2 Cdon 473/96 a náleží Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II. ÚS 249/97. Podle žalobkyně se na rozvratu manželství podílel převážně žalovaný, který se k žalobkyni choval hrubě a žalovanou fyzicky napadl. Žalovaný se dále o získání a udržení předmětného bytu nezasloužil, neboť byt patřil matce žalobkyně a rovněž výlučně žalobkyně hradila režijní náklady spojené s bytem, čímž se naopak ona zasloužila o jeho udržení. Konečně žalobkyně tvrdí, že žalovaný v předmětném bytě dlouho nebydlí, neboť má uspokojení svých bytových potřeb zajištěno v bytě [číslo] v [anonymizováno] patře domu [adresa] na adrese [adresa]. Z těchto důvodů žalobkyně uvádí, že případné přiznání náhradního bytu či náhradního ubytování žalovanému by bylo v rozporu s dobrými mravy, k čemuž odkázala na následující rozhodnutí Nejvyššího soudu: rozhodnutí ze dne 15. listopadu 1999, sp. zn. 26 Cdo 1428/98 usnesení ze dne 5. prosince 2002, sp. zn. 21 Cdo 486/2002. Vzhledem k tomu, že žalovaný v jeho vyjádření navrhl doplnění důkazů a provedení dokazování, žalobkyně v závěrečném návrhu sdělila, že skutková zjištění soudu 1. stupně podle ní zůstávají novými tvrzeními nedotčena a žalovaným nově navrhané důkazy nemohou tato skutková zjištění vyvrátit.

6. Žalovaný úvodem svého velmi obsáhlého vyjádření tvrdí, že zrušený rozsudek Okresního soudu Praha-východ, č. j. 20 C 294/2015-225 byl založen na tvrzeních a důkazech, které jsou zavádějící či nepravdivé. Z toho důvodu žalovaný doplnil svá tvrzení a navrhl nové důkazy, které mohou mít vliv na hodnocení a věrohodnost již provedených důkazů, což v dané věci považuje za přípustné s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2310/2007. Podle žalovaného tedy není navržení nových důkazů a tvrzení v rozporu se zásadou koncentrace řízení. Žalovaný tak navrhl provést důkaz 11 různými policejními spisy, protokolem o veřejném zasedání Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 7 To 116/2017, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 3 T 81/2016 a výpisy z bankovních účtů účastníků, založenými u Okresního soudu Praha-východ ve spise se zn. 3 C 25/2015. Za klíčovou právní otázku žalovaný označil posouzení, zda došlo k obnovení společného soužití, resp. společné domácnosti účastníků, přičemž posouzení učiněné soudem 1. stupně i soudem odvolacím ve zrušených rozsudcích označil za chybné a odporující judikatuře. V této souvislosti žalovaný zpochybnil skutková zjištění soudu prvního stupně a odvolacího soudu, na jejichž základě bylo obnovení společné domácnosti posuzováno a navrhl provedení výše zmíněných důkazů. Podle žalovaného k obnovení společné domácnosti účastníků po roce 1993 (resp. 1994) nedošlo, což je jeden ze stěžejních bodů vyjádření žalovaného. Žalovaný uvádí, že nikdy netvrdil, že by se do bytu ve [anonymizováno], v němž přebývala žalobkyně s dětmi, stěhoval za účelem obnovení společné domácnosti. V této souvislosti byla podle žalovaného

soudem 1. stupně chybně provedena protokolace z ústního jednání ze dne 22. 2. 2017, podle které účastníci shodně prohlásili, že se v roce 1999 sestěhovali společně do domu ve [anonymizováno]. Ač byla protokolace na námitku žalovaného opravena, resp. doplněna, soud z ní nadále vyvodil nesprávné závěry o tom, že žalovaný s žalobkyní shodně prohlásili, že se společně nastěhovali do společné domácnosti. K tomu žalovaný navrhl především důkaz policejním spisem Policie ČR Služba kriminální policie a vyšetřování, Odbor obecné kriminality, 8. oddělení, Lodžská 750, 181 00 Praha 8 č. j. KRPA-352192-14/CJ-2017-001378 (Podvod) a policie ČR Hradištko okres Praha východ č. j. KRPS-256718-1/TČ-2013-011422. K těmto policejním spisům žalobkyně měla doložit společné prohlášení účastníků o ukončení společného soužití v roce 1993. Podle žalovaného pak v řízení nebyl předložen jediný důkaz, který by dosvědčil, že došlo k obnovení společné domácnosti. Žalovaný dále odkázal na obsah svého dovolání, znovu upozornil na již zmíněnou chybnou interpretaci protokolu z ústního jednání ze dne 22. 2. 2017 a postupně zpochybnil, že byla v řízení prokázána existence několika nezbytných znaků společné domácnosti účastníků po roce 1993. Konkrétně po roce 1993 mezi účastníky měla absentovat vůle žít ve společné domácnosti, podmínka spotřebního společenství a podmínka trvalosti, v řízení podle žalovaného nebyly předloženy žádné důkazy, které by odůvodňovaly tyto skutkové závěry. V této souvislosti žalovaný ještě jednou zdůraznil, že z jeho vyjádření a z protokolu ze dne 22. 2. 2017 vyplývá, že se v domácnosti v obci [obec] s žalobkyní zdržoval pouze přechodně. Dále žalovaný rozporuje skutkové závěry soudu 1. stupně, že by po opuštění domácnosti účastníků v roce 1993 došlo k obnovení jejich intimního soužití až v roce 1999 jak uvedl soud 1. stupně i soud odvolací. Intimní soužití účastníků nemělo být mezi roky 1993 a 1999 vůbec přerušeno, ale po celou tuto dobu trvalo. Z toho důvodu nelze argument intimním soužitím při posuzování obnovení společné domácnosti vůbec použít. Žalovaný konečně rozporuje i zásluhy žalobkyně na udržení bytu a vinu žalovaného na rozvodu. Z rozhodnutí o rozvodu manželství účastníků (rozhodnutí Okresního soudu Praha-východ, č. j.: 5 C 112/2011-29 a rozhodnutí Krajského soudu v Praze o odvolání proti tomuto rozhodnutí, č. j. 30 Co 440/2011-56) nevyplývá, že by vina za rozvod manželství byla výlučně na straně žalovaného. Ohledně zásluh o udržení bytu žalovaný uvádí, že zaplatil za členský podíl v družstvu cca 30 000 Kč a neměl žádné příjmy z pronájmu bytu, které až do 10. 10. 2015 pobírala výlučně žalobkyně. Žalovaný dodal, že od roku 2014 žalobkyně neplatí nájemné za předmětný byt, ale pouze poplatky za služby, které dosahují pouze nepatrné výše, což je dáno tím, že žalovaný doplatil podíl na družstevním bytu. Žalovaný se dále vyjádřil k rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 3 T 81/2016. Tento rozsudek nebyl v době vydání zrušeného rozsudku Okresního soudu Praha-východ pravomocný, soud z něj proto žádné skutečnosti nezjistil. Žalovaný upozornil, že tento trestní rozsudek již nabyl právní moci a žalobkyně jím byla odsouzena za trestný čin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru, kterého se měla dopustit dne 3. 4. 2014 vůči žalovanému. Žalovaný ještě dodal, že smyslem rozhodnutí Nejvyššího soudu, kterým byly v celém rozsahu zrušeny předcházející rozsudky soudu prvostupňového i odvolacího, bylo napravení nedostatků v předcházejícím řízení a poskytnutí prostoru žalovanému, aby mohl doplnit a použít nová tvrzení a důkazy. Podle žalovaného mohl Nejvyšší soud zrušit předcházející rozhodnutí pouze částečně, pokud tak však neučinil, je k tomu na místě přihlédnout a potvrzuje to závěry žalovaného předestřené v přechozí větě.

7. V dané věci je zřejmé, že se soud při zjišťování skutkového stavu musel nejdříve zabývat otázkou koncentrace řízení podle § 118b o. s. ř. a přípustností tvrzení a důkazů, které žalovaný navrhl až po zrušení dřívějších rozsudků dovolacím soudem. Podle žalovaného by soud k novým tvrzením a důkazům měl přihlédnout, neboť spadají do výjimky ze zásady koncentrace řízení, zakotvené v § 118b odst. 1 o. s. ř., věta třetí. Podle žalovaného mají nově navržené důkazy a tvrzení zpochybnit věrohodnost již provedených důkazů a to buď samy o sobě, nebo ve spojení s již známými skutečnostmi. S odkazem na již zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 30 Cdo 2310/2007, by tak soud měl k nově navrženým důkazům podle žalovaného přihlédnout.

Soud uzavřel, že připuštění nových důkazů navržených žalovaným by bylo v rozporu se zásadou koncentrace, neboť žalovaný nově navrženými důkazy nezpochybňuje věrohodnost již provedených důkazů, ale pomocí nově navržených důkazů se domáhá, aby byl skutkový stav zjištěn jinak, než se podává z řádně a včas navržených důkazů, což je nepřipustné i s ohledem na žalovaným citovaný rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 30 Cdo 2310/2007. Žalovaný zpochybňuje skutková zjištění učiněná soudem a na prokázání nesprávnosti těchto zjištění navrhuje nové důkazy, aniž by však zpochybňoval samotnou věrohodnost již provedených důkazů. S ohledem na výše uvedené tak soud k novým tvrzením a důkazům navrženým žalovaným až po právní moci rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-408, nepřihlédl. Soud k tomu dodává, že Nejvyšší soud ve výše uvedeném rozsudku výslovně uvedl, že výrok o zrušení společného nájmu bytu a výrok o vyklizovací povinnosti a bytové náhradě je nedělitelný, z toho důvodu také Nejvyšší soud zrušil dřívější rozhodnutí v celém rozsahu, přičemž neshledal, že by bylo možno rozhodnout pouze o částečném zrušení dřívějších rozhodnutí. Nejvyšší soud dále ve svém zrušujícím rozhodnutí v zásadě uzavřel, že v dosud vydaných rozhodnutích v této věci všechna skutková zjištění jsou relevantní, provedené důkazy řádně a logicky zhodnoceny, rozhodnutí řádně odůvodněno. Zrušen byl rozsudek proto, že se odvolací soud odchýlil od rozhodovací praxe, pokud jde o rozhodnutí o vyklizovací povinnosti a protože rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení, důvody, pro které bylo jeho rozhodnutí zrušeno, platí i pro rozhodnutí prvního stupně. Zároveň odvolací soud jasně vyjádřil, že jeho právní názor je pro odvolací (soud prvního stupně) závazný a mimo jiné zdůraznil, že skutkové námitky nejsou podle současné právní úpravy dovolacím důvodem.

8. Podepsaný soud v této věci pro fázi řízení po zrušení rozsudku č. j. 20 C 294/2015-225 ze dne 29. 3. 2017 a rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 26 Co 268/2018-373 ze dne 31. 10. 2018 vychází z dosud provedené dokazování tak, jak bylo shrnuto v rozsudku Okresního soudu Praha-východ č. j. 20 C 294/2015-225 ze dne 29. 3. 2017 a rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 26 Co 268/2018-373 ze dne 31. 10. 2018, to znamená:

Účastníci uzavřeli dne 23. 3. 1985 manželství, které bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 13. 7. 2011, č. j. 5 C 112/2011-29, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2011, č. j. 30 Co 440/2011-56, v právní moci dne 20. 1. 2012 (prokázáno uvedenými rozsudky i nesporným tvrzením účastníků). Pro neshody mezi účastníky žil žalovaný od roku 1993 u [jméno] [příjmení], své tchýně, v předmětném bytě; [jméno] [příjmení] dne 31. 8. 1994 zemřela a nájem předmětného bytu přešel na žalovaného, jak bylo i deklarováno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4. 3. 1996, č. j. 4 C 336/95-16, v právní moci dne 18. 4. 1996, jímž bylo určeno, že žalovaný je nájemcem bytu v druhém patře domu [adresa], [ulice a číslo], [obec a číslo] (prokázáno uvedeným rozsudkem i nesporným tvrzením účastníků). V roce 1999 žalobkyně a žalovaný obnovili za stále trvajících manželství společné soužití. Po roce 1993 vedli společnou domácnost v bytovém domě v [obec a číslo]. K obnovení společného soužití účastníků v domě ve [anonymizováno] došlo v roce 1999 po přestěhování rodiny do předmětného domu ve [anonymizováno]. Účastníci vedli po roce 1993 společnou domácnost v bytovém domě v [obec a číslo]. K obnovení společného soužití účastníků v domě ve [anonymizováno] došlo v roce 1999. K tomu sám žalovaný uvedl, že se společně s žalobkyní stěhovali do domu ve [anonymizováno], intimně se stýkali, dával manželce peníze podle jejích potřeb (vlastní vyjádření žalovaného, tvrzení v podání z 21. 12. 2016 pod bodem 4 (vyplývá z rozsudků č. j. 5 C 112/2011-29 ve spojení s č. j. 30 Co 440/2011-56 jakož i z protokolu z ústního jednání konaného v tomto řízení dne 22. 2. 2017 (týká se řízení o rozvod manželství účastníků). To, že žalovaný při ústním jednání v tomto řízení uvedl, že se k žalobkyni stěhoval pouze přechodně, není v rozporu se závěry a dokazováním učiněným v rozvodovém řízení a ani tyto závěry přímo nevyvrací. V rozvodovém řízení žalovaný uvedl, že účastníci žili ve společné domácnosti do 3. dubna 2011, jak vyplývá z protokolu z ústního jednání před Okresním soudem

Praha-východ ze dne 25. 5. 2011, toto své vyjádření pak žalovaný v rozvodovém řízení nijak nezpochybnil. Dům ve [anonymizováno] byl ve špatném stavu a nebyl dostatečně vybaven (chyběla kanalizace, voda byla pouze ve studni, topilo se v kamnech, prádlo se pralo v ruce), navíc žalovaný poskytoval žalobkyni finanční prostředky pouze na požádání, na nakupování měla stanovený limit, který nesměla překročit, žalovaný jí omezoval i čas, nesměla chodit nikam bez jeho svolení, v roce 2010 se žalovaný začal vůči žalobkyni chovat dokonce násilně; po posledním incidentu byl žalovaný 3. 4. 2011 policií ze společného bydliště ve [anonymizováno] vykázán, od té doby se účastníci nestýkají (prokázáno rozvodovým rozsudkem č.j. 5 C 112/2011-29 ve spojení s č.j. 30 Co 440/2011-56 i protokolem o trestním oznámení z 5. 4. 2011). Příčinu rozvratu manželství spatřoval soud ve věci rozvodu převážně v chování žalovaného, který (citováno z rozhodnutí odvolacího soudu v řízení o rozvod manželství účastníků) velmi dominantním způsobem prosazoval pro dnešní dobu zcela nepřijatelné způsoby rodinného života (prokázáno rozvodovým rozsudkem č. j. 5 C 112/2011-29 ve spojení s č. j. 30 Co 440/2011-56). Žalobkyně zahájila dne 16. 1. 2015 řízení o vypořádání společného jmění manželů, jehož předmětem je i členský podíl v Bytovém družstvu [ulice a číslo]. Řízení, které je vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 3 C 25/2015-151, bylo přerušeno do pravomocného skončení tohoto řízení o zrušení práva společného nájmu družstevního bytu (prokázáno usnesením zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2016, č. j. 3 C 25/2015-151). Příjmy měla rodina z pronájmu bytů v zakoupených nemovitostech, mj. z 15 bytů v panelovém domě na adrese [adresa], zakoupeného v roce 1997 (prokázáno protokolem o trestním oznámení z 5. 4. 2011 i nesporným tvrzením účastníků).

9. Dne 5. 6. 2001 se konala ustavující členská schůze Bytového družstva [ulice a číslo] (dále jen, „družstvo“), jíž se účastnil žalovaný jako člen družstva; při ustavující schůzi byly mj. schváleny stanovy družstva a povinnost členů družstva uhradit členský vklad ve výši 3 000 Kč do 12. 6. 2001 (prokázáno notářským zápisem ze dne 5. 6. 2001 zn. NZ 165/ 2001, N 219/2001 s přílohami č. 1, 2, 3). Téhož dne ustavující členská schůze, jíž se na základě členské přihlášky účastnil žalovaný, schválila stanovy družstva; podle čl. 6 stanov členství v družstvu vzniká po splnění podmínek vyplývajících ze zákona a stanov, a to při založení družstva dnem jeho vzniku, po vzniku družstva pak přijetím za člena družstva na základě písemné členské přihlášky, přičemž vznikne-li jednomu z manželů za trvání manželství právo na uzavření smlouvy o nájmu bytu v domě družstva, vznikne se společným nájmem bytu i společné členství manželů v družstvu, společné členství vznikne také při převodu členství na jednoho z manželů, společné členství manželů však nevznikne, bylo-li společné jmění manželů zrušeno nebo jestliže spolu manželé trvale nežijí; podle čl. 14 bodu 2 stanov je povinností člena družstva mj. zaplatit základní členský vklad a podílet se formou měsíčních poplatků na úhradě za správu, péči, udržování, zvelebování, nakládání s majetkem v domě a nákladech na činnost družstva (prokázáno notářským zápisem zn. NZ 166/ 2001, N 220/2001). Družstvo bylo dne 21. 8. 2001 zapsáno do obchodního rejstříku (prokázáno výpisem z obchodního rejstříku). Dne 17. 4. 2002 se konala členská schůze družstva, které se účastnil žalovaný a při níž byl předestřen a schválen způsob výpočtu výše splátek členského podílu (prokázáno zápisem z členské schůze s prezenční listinou ze 17. 4. 2002). Družstvo evidovalo 26. 4. 2002 účastníky jako společné členy družstva s tím, že k jejich členskému podílu náleží byt [číslo] o velikosti 49,28 m², což odpovídá členskému podílu ve výši 157 498,80 Kč, přičemž základní členský vklad 3 000 Kč byl již uhrazen a zbylá výše měla být uhrazena ve 119 měsíčních splátkách počínaje 20. 11. 2002 splátkou 30 672 Kč a dále jen splátkami 1 066 Kč, poslední splátka tak měla být uhrazena v srpnu 2012 (prokázáno přílohou ke smlouvě o členském podílu). Předmětná příloha ke smlouvě o členském podílu - členský podílový list je důkaz nadaný výrazně vyšší důkazní silou, neboť hlavním účelem členského podílového listu je mimo jiné evidovat členy družstva, zatímco hlavním účelem rozpisu podílů a splátek pro jednotlivé byty je především evidence finanční situace.

10. Pro byt [číslo] kde je evidovaným nájemcem žalovaný, připadá s ohledem na podlahovou plochu částka 157 498,80 Kč (prokázáno listinou z 26. 4. 2002 označenou jako podíly a splátky pro jednotlivé byty). Po přečíslování na bytové jednotky přísluší bytu [číslo] nové [číslo] (prokázáno přečíslováním). Žalovaný uhradil dne 5. 1. 2001 členský vklad 5 000 Kč (prokázáno stvrzenkou) a na účet družstva vložil v hotovosti 15. 5. 2002 částku 32 804 Kč (prokázáno výpisem z účtu). Družstvo uzavřelo 21. 10. 2002 s Městskou částí [obec a číslo] mj. kupní smlouvu na zakoupení obytného domu [adresa] se stavební parcelou [číslo] pozemku parc. [číslo] v [katastrální území], tato smlouva byla vložena do katastru nemovitostí s právními účinky vkladu vlastnického práva ke dni 29. 11. 2002 (prokázáno výpisem z katastru nemovitostí i smlouvou o členském podílu). Dne 15. 1. 2003 uzavřeli účastníci s družstvem smlouvu o členském podílu v družstvu, na základě níž se účastníci zavázali jako členové družstva splatit členský podíl pro byt [číslo] ve výši 157 498,80 Kč dle splátkového kalendáře, který je přílohou smlouvy (prokázáno uvedenou smlouvou s přílohou). Dne 15. 1. 2003 účastníci (jakožto uživatelé bytu – členové družstva) uzavřeli s družstvem (vlastníkem) smlouvu o užívání družstevního bytu podle § 685 a násl. občanského zákoníku, podle níž je předmětem smlouvy byt [číslo] o velikosti 49,28 m² v 3. podlaží v [anonymizováno] ulici [adresa] v [obec a číslo]; jakékoli ujednání vztahující se k dosavadním právním vztahům smlouva postrádá (prokázáno smlouvou o užívání družstevního bytu). Účastníci předmětný byt od roku 2003 pronajímali, a to na základě nájemní smlouvy z 1. 10. 2003, nájem byl ukončen v roce 2015, byt byl ze strany nájemců předán 10. 10. 2015 (prokázáno nájemní smlouvou a protokolem o předání a převzetí bytu). Platby vztahující se k povinnostem nájemce předmětného bytu jsou hrazeny přes SIPO, minimálně od roku 2014 je hradí žalobkyně výlučně sama (prokázáno nesporným tvrzením účastníků i výpisy SIPO za období od roku 2002 do 2017). Platby do rozvodu manželství byly hrazeny ze společných prostředků účastníků (prokázáno nesporným tvrzením účastníků, když žalovaný v závěrečné řeči tvrdil, že od roku 2014 příspěvky na předmětný byt nehradí, protože mu žalobkyně odřízla přístup ke společnému účtu).

11. Družstvo žádné stanovisko v dané věci neposkytlo, protože bylo založeno za účelem koupě bytového domu a následného převodu bytových jednotek na jednotlivé nájemce a členy družstva, k tomu již došlo – vyjma bytu účastníků – v roce 2013, bytové družstvo je tak vlastníkem poslední bytové jednotky [číslo] jen ta je důvodem fungování družstva a překážkou jeho likvidace (prokázáno dopisem z 3. 3. 2017).

12. Z důkazů provedených v řízení po rozhodnutí dovolacího soudu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-408), který ve svém rozhodnutí výslovně uvedl, že soud prvního stupně a odvolací soud jsou dále vázány právním názorem dovolacího soudu se s ohledem na závěry Nejvyššího soudu formulované v jeho rozsudku č. j. 26 Cdo 2047/2019-408 ze dne 18. 9. 2019 podepsaný soud nadále v řízení zabýval otázkou vyklizení předmětného bytu a bytové náhrady. K tomu byl z provedeného dokazování zjištěn tento skutkový stav:

Z rozhodnutí Okresního soudu pro Prahu – v této věci v nalézacím řízení, pak dále rozhodnutí Krajského soudu v Praze 26Co 268/2018 a rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky 26Cdo 2047/2019 byl zjištěn popis skutkového stavu tak, jak je uvedeno výše.

Z rozsudku Krajského soudu v Praze a rozsudku Okresního soudu Praha – východ ve věci 5C 112/2011 a Krajský soud v Praze 30Co 440/2011 byly zjištěny okolnosti a příčiny rozvodu účastníků, přičemž podstatné okolnosti z řízení o rozvod účastníků jsou zevrubně popsány ve skutkových zjištěních v rozhodnutí Okresního soudu pro Prahu – v této věci v nalézacím řízení a dále rozhodnutí Krajského soudu v Praze 26Co 268/2018 a rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky 26Cdo 2047/2019.

Z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 18Nc 1/2014 ze dne 14. 4. 2014 bylo zjištěno, že usnesení bylo rozhodnuto tak, že žalovaná paní [příjmení] je povinna předat žalobci klíče od bytu [číslo] nacházejícího se v obytném domě č.p [číslo] [adresa], ve 2. patře domu, sestávající ze tří

místností s kuchyní a příslušenstvím, I.kategorie, s balkonem a od přístupových dveří k tomuto bytu. Výrokem II. se žalované paní [příjmení] ukládá, aby žalobci umožnila ničím nerušené užívání bytu [číslo]

Z výsledku svědků [jméno] [příjmení] a [příjmení] [jméno], výpovědi z nájmu bytu tak, jak jí dala paní žalobkyně uvedeným osobám a nájemní smlouvy tak, jak byla s těmito osobami uzavřena, bylo zjištěno, jak jmenovaní hradili nájem a platby spojené s nájmem bytu, kdo a jak s nimi smlouvu o nájmu uzavřel a jak a za jakých okolností byl nájem bytu ukončen.

Z prohlášení účastníků s datem 13. 1. 1997 s ověřenými podpisy účastníků bylo zjištěno, že účastníci učinili prohlášení, že pro vzájemné rozpory mezi nimi došlo ke zrušení společné domácnosti v roce 1993. V důsledku péče o děti a náboženského vyznání nepodali účastníci na rozvod manželství. Od uvedené doby mezi nimi k obnovení společného soužití nedošlo (k tomu žalovaný dovozuje, že následně na to začalo celostátní pátrání a další úkony trestního řízení a to bylo potom odloženo, protože dům ve [anonymizováno] ulici je ve společném mění manželů a paní [příjmení] si tyto skutečnosti, o které opřela to trestní oznámení, vymyslela. K tomuto vyjádření žalobkyně pak žalovaný předestírá závěr, že z tohoto vyjádření žalobkyně vyplývá, že žalobkyně paní [příjmení] říká v roce 2017 policii, ano, my spolu dlouhodobě nežijeme, až vlastně do tohoto roku. Bývalá manželka tedy ve svých vysvětleních dle žalovaného na policii tvrdila, že účastníci po celou dobu nevedou společnou domácnost.“)

Z kopie protokolu o veřejném zasedání ve věci 7 To 116/2017 z 12. 4. 2017 bylo zjištěno, že se jedná o protokol z jednání o odvolání obžalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 3.11.2016, sp.zn. 3T 81/2016 bylo zjištěno, že v uvedeném řízení vypovídala obžalovaná paní [příjmení]. Při výsledku uvedla, že pan [příjmení], jako poškozený, měl obývat byt ve [anonymizováno] ulici v [obec a číslo], a to poté, kdy, kdy byl vykázán z domu ve [anonymizováno], kde bydlel s rodinou. Dům ve [anonymizováno] ulici získala paní [příjmení] v době manželství, nikdy v něm spolu s manželem nebydleli Po 3. 4. 2014 pan [příjmení] byt ve [anonymizováno] ulici užíval málo. On má zvláštní životní styl. Když chtěl, odešel od ní, pak se zase vracel. Žil si svůj život. V jeho bytě ve [anonymizováno] ulici často přespávala dcera, protože bydleli na vesnici a byly tam dlouhé intervaly autobusových linek Do bytu ve [anonymizováno] ulici paní [příjmení] nechodí, když proti ní bylo vydáno předběžné opatření, předala klíč exekutorovi, v té době klíč měla, pak už jí žádný klíč od tohoto bytu nezůstal.

Z oznámení o skutečnosti, že mohl být spáchán trestní čin žalobkyní, učiněné žalobkyní, podáno na policii 27. 9. 2017, k tomu připojené příjmové a výdajové doklady týkající nájmu, služby za byt, které jsou přílohou tohoto trestního oznámení, bylo zjištěno, že žalobkyně podala na žalovaného oznámení, že mohl svým jednáním se dopustit trestného činu podvodu či vydírání. Z předložených dokladů o platbách vyplývá, že se mělo jednat o podklady, které měly sloužit jako důkaz, pan [příjmení] měl inkasovat nájemné za byt paní [příjmení]. Z kopie úředního záznamu o podání vysvětlení ve věci Policie České republiky, č. j. KRPA 352192-10/ČJ-2017-001378 z 20. 11. 2017 bylo zjištěno, že dne 20. 11. 2017 paní [příjmení] ve věci podala vysvětlení. Z kopie úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 7. 2. 2018 bylo zjištěno, že v téže věci v uvedený den podala vysvětlení paní [příjmení]

Z kopie úředního záznamu úřední záznam pořízený ve věci Policie České republiky č. j. KRPA 137334-2/ČJ-2018-001379 z 19. 4. 2018, které se týká vyhlášení celostátního pátrání a k tomu ještě záznam o zahájení úkonů ve věci KRPA již uváděným koncovým [číslo]. A k tomu připojeno sdělení o ukončení věci po prověření z 2. 5. 2018.

13. Další navržené důkazy ve fázi řízení po zrušení rozsudku č. j. 20 C 294/2015-225 ze dne 29. 3. 2017 a rozsudku Krajského soudu v Praze č. 26 Co 268/2018-373 ze dne 31. 10. 2018 rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-40 nebyly provedeny. Jedná se o důkazní návrhy žalovaného, konkrétně provést důkazy obsahem spisu (z uvedených

spisů pak provést důkaz trestním oznámením, případně výpovědí žalobkyně a svědků, pasáže týkající se soužití účastníků v době od roku 1996 do roku 2014)

- PČR, MO Hradištko, okres Praha-východ č. j. KRPS-265718-1T/TČ-2013-011422 (neoprávněné užívání chaty)
- PČR č. j. KRPS 47752-4/čj-2011-011510 (vykázání)
- PČR kriminální policie a vyšetřování, Odbor obecné kriminality, 8. oddělení, Lodžská 750, Praha 8, č. j. KRPA-352192-14/ČJ-2017-001378 (podvod)
- PČR Brandýs nad Labem z roku 2014, prošetření trestního oznámení na znásilnění, č. j. KRPA-201176/ČJ-2014-001319
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPA-228092/P 2014 -001319 (odcizení automobilu)
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPA-196807/ČJ-2014-001319 (podvod)
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPA-303805/ČJ-2013-001319 (vlastnictví domu v ul. [anonymizováno] [číslo], [obec a číslo] - [část obce] – trestní oznámení žalobkyně
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPA 360111/TČ-2014-001371-ČERL (vyhrožování)
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPA-41387/TČ-2016-001377
- PČR Krajské ředitelství policie Praha, č. j. KRPS-349366/P 2012 -011510- - obtěžování
- rozsudek OS Praha 9, sp. zn. 3 T 81/2016
- výpisu z bankovních účtů účastníků založené ve spisu Okresního soudu Praha – východ 3 C 25/2015

kteřé nebyly prováděny, protože k výslovnému dotazu soudkyně žalovaný potvrdil, že se jedná o spisový materiál, ke kterému nemá žalovaný přístup, jehož existence byla žalovanému známa v době rozhodování soudu prvého stupně rozsudkem č. j. 20 C 294/2015-225 ze dne 29. 3. 2017. Další materiály, včetně rozhodnutí Obvodního soudu Praha 9, sp. zn. 3 T 81/201, nejsou pro tuto fázi řízení již relevantní, protože okresní soud se má vzhledem k závěrům v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-408 v této fázi řízení zabývat otázkou vyklizení bytu a rozhodnutím o bytové náhradě. Z toho důvodu byly další důkazní návrhy zamítnuty.

14. Žalovaný je státním občanem Republiky Srbsko s pobytem na území České republiky, proto se soud zprvu zabýval otázkou pravomoci a příslušnosti českého soudu a otázkou rozhodného práva. Soud na daný vztah aplikoval - s ohledem na ust. § 2 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen, „ZMPS“), ve spojení s § 123 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém - úpravu obsaženou jednak ve smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federativní republikou Jugoslávií o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních, vyhlášené pod č. 207/1964 Sb. (dále jen, „mezinárodní smlouva“), jednak v nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (s ohledem na čl. 66 nařízení č. 1215/2012), a dospěl k závěru, že podle čl. 1, 4 nařízení č. 1215/2012 je dána jeho pravomoc i příslušnost k rozhodnutí věci a podle čl. 33 mezinárodní smlouvy je rozhodným právem právní řád České republiky, když právní úkony byly činěny na území České republiky, nadto jde o otázku práva nájmu k bytu (nemovitosti) na území České republiky. Rovněž osobní a majetkové poměry účastníků jako manželů, které bylo třeba v tomto řízení posoudit jako otázku předběžnou, se podle čl. 24 odst. 3 mezinárodní smlouvy řídí právem České republiky, protože poslední společné bydliště účastníků jako manželů bylo v České republice.

15. Hmotněprávní posouzení věci bylo založeno jednak na právní úpravě občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (dále jen, „OZ“) a obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., účinných do 31. 12. 2013, to ve vztahu k právním úkonům či právním skutečnostem nastalým za doby jejich účinnosti, jednak na právní úpravě občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen, „NOZ“), neboť práva a povinnosti z nájemního vztahu by bylo třeba s ohledem na ust. § 3074 odst. 1 NOZ po 1. 1. 2014 posuzovat již podle NOZ.

16. Podle § 663 OZ nájemní smlouvou pronajímatel přenechává za úplaty nájemci věc, aby ji dočasně (ve sjednané době) užíval nebo z ní bral i užitky. Podle § 685 odst. 2 OZ, ve znění účinném od 1. 1. 1992 do 30. 3. 2006, nájemní smlouvu o nájmu družstevního bytu lze uzavřít za podmínek upravených ve stanovách bytového družstva. Podle § 685 odst. 2 OZ, ve znění účinném od 31. 3. 2006 do 31. 12. 2013, u družstevního bytu lze nájemní smlouvu mezi bytovým družstvem a členem bytového družstva uzavřít pouze za podmínek upravených ve stanovách bytového družstva. Podle § 700 odst. 1 OZ byt může být ve společném nájmu více osob. Společní nájemci mají stejná práva a povinnosti. Podle § 700 odst. 2 OZ společný nájem vzniká též dohodou mezi dosavadním nájemcem, další osobou a pronajímatelem. Podle § 700 odst. 3 OZ u družstevního bytu může společný nájem vzniknout jen mezi manžely.

17. Podle § 703 odst. 1 OZ jestliže se za trvání manželství manželé nebo jeden z nich stanou nájemci bytu, vznikne společný nájem bytu manžely. Podle § 703 odst. 2 OZ vznikne-li jen jednomu z manželů za trvání manželství právo na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu, vznikne se společným nájmem bytu manžely i společné členství manželů v družstvu; z tohoto členství jsou oba manželé oprávněni a povinni společně a nerozdílně. Podle § 703 odst. 3 OZ ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jestliže manželé spolu trvale nežijí.

18. Podle § 705 odst. 1 OZ nedohodnou-li se rozvedení manželé o nájmu bytu, soud na návrh jednoho z nich rozhodne, že se zrušuje právo společného nájmu bytu. Současně určí, který z manželů bude byt dále užívat jako nájemce. Podle § 705 odst. 2 OZ nabyli-li práva na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu jeden z rozvedených manželů před uzavřením manželství, zanikne právo společného nájmu bytu rozvodem; právo byt užívat zůstane tomu z manželů, který nabyli práva na nájem bytu před uzavřením manželství. V ostatních případech společného nájmu družstevního bytu rozhodne soud, nedohodnou-li se rozvedení manželé, na návrh jednoho z nich o zrušení tohoto práva, jakož i o tom, kdo z nich bude jako člen družstva dále nájemcem bytu; tím zanikne i společné členství rozvedených manželů v družstvu. Podle § 705 odst. 3 OZ při rozhodování o dalším nájmu bytu vezme soud zřetel zejména na zájmy nezletilých dětí a stanovisko pronajímatele.

19. Podle § 707 odst. 1 OZ zemře-li jeden z manželů, kteří byli společnými nájemci bytu, stane se jediným nájemcem pozůstalý manžel. Podle § 707 odst. 2 OZ jde-li o byt družstevní, zanikne smrtí jednoho z manželů společný nájem bytu manžely. Bylo-li právo na družstevní byt nabyto za trvání manželství, zůstává členem družstva pozůstalý manžel a jemu náleží členský podíl; k tomu přihlédne soud v řízení o dědictví. Jestliže zemřel manžel, který nabyli právo na družstevní byt před uzavřením manželství, přechází jeho smrtí členství v družstvu a nájem družstevního bytu na toho dědice, jemuž připadl členský podíl. Jde-li o více předmětů nájmu, může členství zůstavitele přejít na více dědiců. Podle § 707 odst. 3 OZ zemře-li jeden ze společných nájemců, přechází jeho právo na ostatní společné nájemce. Podle § 708 OZ ustanovení § 707 odst. 1 a 3 platí i v případě, jestliže nájemce opustí trvale společnou domácnost.

20. Podle § 2201 NOZ nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné. Podle § 2202 odst. 1 NOZ pronajmout lze věc nemovitou i nezuživatelnou věc movitou. Pronajmout lze i část nemovité věci; co se dále stanoví o věci, použije se i pro nájem její části. Podle § 2204 odst. 1 NOZ neujedná-li strany dobu trvání nebo den skončení nájmu, platí, že se jedná o nájem na dobu neurčitou.

21. Podle § 745 odst. 1 NOZ je-li obydlím manželů dům nebo byt, k němuž měl jeden z manželů ke dni uzavření manželství nájemní právo, vznikne uzavřením manželství k domu nebo bytu oběma manželům společné nájemní právo; při pozdějším uzavření nájemní smlouvy vzniká oběma manželům společné nájemní právo účinností smlouvy. To platí obdobně i v případě jiného obdobného závazkového práva. Podle § 745 odst. 2 NOZ ustanovení odstavce 1 se nepoužije, ujednájí-li si manželé něco jiného.

22. Podle § 768 odst. 1 NOZ zaniklo-li manželství rozvodem, a manželé měli k domu nebo bytu, v němž se nacházela jejich rodinná domácnost, stejné, nebo společné právo, a nedohodnou-li se, kdo bude v domě nebo bytě dále bydlet, zruší soud na návrh jednoho z nich podle okolností případu dosavadní právo toho z rozvedených manželů, na kterém lze spravedlivě žádat, aby dům nebo byt opustil, a popřípadě zároveň rozhodne o způsobu náhrady za ztrátu práva; přitom přihlédne zejména k tomu, kterému z rozvedených manželů byla svěřena péče o nezletilé dítě, které nenabývalo plné svéprávnosti a o které manželé pečovali, jakož i ke stanovisku pronajímatele, půjčitele nebo jiné osoby v obdobném postavení.

23. Podle § 768 odst. 2 NOZ rozvedený manžel, který má dům nebo byt opustit, má právo tam bydlet, dokud mu druhý manžel nezajistí náhradní bydlení, ledaže mu v řízení podle odstavce 1 náhrada nebyla přiznána; v tomto případě má právo v domě nebo bytě bydlet nejdéle jeden rok. Byla-li mu však svěřena péče o nezletilé dítě, které nenabývalo plné svéprávnosti a o které manželé pečovali za trvání manželství, nebo o dítě nezaopatřené, které s ním žije, může soud na návrh tohoto manžela založit v jeho prospěch právo bydlení; ustanovení § 767 odst. 2 platí obdobně.

24. Podle § 769 NOZ zaniklo-li manželství rozvodem, a manželé neměli k domu nebo bytu, v němž se nacházela jejich rodinná domácnost, stejné, popřípadě společné právo, a manželé, popřípadě rozvedení manželé se nedohodnou o dalším bydlení manžela, který má v domě nebo bytě pouze právo bydlet, popřípadě jiné právo, které je slabší než právo druhého manžela, rozhodne soud na návrh manžela, který má k domu nebo bytu právo vlastnické nebo jiné věcné právo, popřípadě výhradní právo nájemní nebo jiné závazkové právo, o povinnosti druhého manžela se vystěhovat; ustanovení § 767 odst. 2 platí obdobně.

25. Podle § 2213 NOZ nájemce je i bez zvláštního ujednání povinen užívat věc jako řádný hospodář k ujednanému účelu, nebo není-li ujednán, k účelu obvyklému, a platit nájemné.

26. Podle § 2240 NOZ nájemní smlouvu o nájmu družstevního bytu lze uzavřít za podmínek stanovených jiným zákonem, popřípadě upravených ve stanovách bytového družstva. Totéž platí o právech a povinnostech nájemce a pronajímatele.

27. Podle § 2288 odst. 1 NOZ pronajímatel může vypovědět nájem na dobu určitou nebo neurčitou v tříměsíční výpovědní době,

a) poruší-li nájemce hrubě svou povinnost vyplývající z nájmu,

b) je-li nájemce odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný na pronajímateli nebo členu jeho domácnosti nebo na osobě, která bydlí v domě, kde je nájemcův byt, nebo proti cizímu majetku, který se v tomto domě nachází,

c) má-li být byt vyklizen, protože je z důvodu veřejného zájmu potřebné s bytem nebo domem, ve kterém se byt nachází, naložit tak, že byt nebude možné vůbec užívat, nebo

d) je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu.

28. Podle § 2291 odst. 1 NOZ poruší-li nájemce svou povinnost zvláště závažným způsobem, má pronajímatel právo vypovědět nájem bez výpovědní doby a požadovat, aby mu nájemce bez zbytečného odkladu byt odevzdal, nejpozději však do jednoho měsíce od skončení nájmu.

29. Podle § 2291 odst. 2 NOZ nájemce porušuje svou povinnost zvláště závažným způsobem, zejména nezapltil-li nájemné a náklady na služby za dobu alespoň tří měsíců, poškozují-li byt

nebo dům závažným nebo nenapravitelným způsobem, způsobuje-li jinak závažné škody nebo obtíže pronajímateli nebo osobám, které v domě bydlí nebo užívá-li neoprávněně byt jiným způsobem nebo k jinému účelu, než bylo ujednáno.

30. Po provedeném dokazování a zhodnocení důkazů provedených ve fázi řízení po zrušení rozsudku č. j. 20 C 294/2015-225 ze dne 29. 3. 2017 a rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 26 Co 268/2018-373 ze dne 31. 10. 2018 rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 26 Cdo 2047/2019-408 podepsaný soud prvního stupně rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku. Pokud jde o výrok I. soud rozhodl na základě rozhodnutí dovolacího soudu, který dospěl k závěru, že odvolací soud s přihlédnutím ke zjištěnému skutkovému stavu ve vztahu k řízení v prvním stupni správně dovodil, že hlediska pro rozhodnutí, kdo se stane výlučným nájemcem bytu, svědčí žalobkyni. Rozhodnutí odvolacího soudu dovolací soud pokládá za souladné s vymezenou judikaturou, od které se odvolací soud neodchýlil. Bylo proto v souladu s vysloveným právním názorem dovolacího soudu rozhodnuto, že právo společného nájmu účastníků k družstevnímu bytu [číslo] v domě na adrese [adresa], o velikosti 49,28 m², umístěnému ve třetím nadzemním podlaží (dále jen, „předmětný byt“), se zrušuje a výlučnou nájemkyní předmětného bytu se určuje žalobkyně, jako členka Bytového družstva [ulice a číslo], [IČO], sídlem [adresa] O zrušení práva společného nájmu účastníků k předmětnému družstevnímu bytu bylo rozhodnuto po zvážení provedených důkazů s tím, že ke dni 29. 11. 2002 nabylo vlastnické právo k předmětnému bytu Bytové družstvo, jehož zakládajícím členem byl žalovaný. K uvedenému dni došlo k transformaci společného nájmu manželů dle § 703 OZ na nájem družstevního bytu a vzniku společného členství v družstvu (dle § 703 odst. 2 obč. zák. per analogiam podle 853 OZ). V dané věci nebylo možno použít zákonem předpokládaní hlediska (účastníci nemají nezletilé děti a pronajímatel soudu nesdělil, zda některého z nich preferuje jako výlučného nájemce), z důvodu probíhajícího řízení o vypořádání SJM účastníků nebylo možno přihlédnout k jejich majetkovým poměrům a relevantní nebyla ani bytová potřeba za situace, kdy v předmětném bytě aktuálně ani jeden z nich nebydlí. Bylo proto přihlédnuto k zásluhám o získání a udržení majetkové hodnoty a k příčinám rozvratu manželství. Jestliže výlučnou nájemkyní na základě tohoto rozhodnutí byla stanovena žalobkyně, žalovanému bylo uloženo do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku předmětný byt vyklidit. O vyklizení soud rozhodl za situace, kdy žalovanému nebyla přiznána bytová náhrada. K vyklizení byla stanovena lhůta tří dnů od právní moci tohoto rozsudku mimo jiné proto, že mezi účastníky nebylo sporné, že žalovaný v předmětném bytě nebydlí, byt je fakticky dlouhodobě neobýván, žalovaný ani netvrdil, že v bytě jsou uloženy jeho věci, což je nepravděpodobné i proto, že mezi účastníky řízení nebylo sporné, že naposledy v bytě byli ubytovaní nájemníci. Stanovenou lhůtu pro vyklizení soud proto považuje za přiměřenou. Při zvážování rozhodnutí o bytové náhradě soud vycházel ze skutkového zjištění, že žalovaný fakticky má zajištěnu možnost bydlení v bytě [číslo] v 2. patře domu [adresa] na adrese [adresa], sestávající ze tří místností s kuchyní a příslušenstvím, I. kategorie s balkónem jak vyplývá z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9, č. j. 18 Nc 1/2014-3 ze dne 14. 4. 2014. Uvedeným usnesením bylo nařízeno předběžné opatření, kterým bylo žalobkyni uloženo předat žalovanému klíče od předmětného bytu a od přístupových dveří k tomuto bytu a umožnit mu ničím nerušené užívání bytu [číslo]. Rozhodnutí je pravomocné. Toto hledisko při rozhodování o bytové náhradě zcela převážilo, byt by v daném případě bylo možno zvážovat i hledisko zásluhy o nabytí a udržení bytu. Mezi účastníky bylo totiž rovněž nesporné, že předmětný byt patřil matce žalobkyně a žalovaný z důvodů rodinných a zdravotních poměrně obsírně rozebíraných v rámci rozvodového řízení účastníků po určitou dobu s matkou žalobkyně v tomto bytě bydlel ve společné domácnosti tak, „aby byt udrželi“. Mezi účastníky je rovněž nesporné, že od roku 2014 od ukončení užívání bytu nájemníky poplatky spojené s užíváním bytu platila žalobkyně. Žalovaný netvrdil a neprokazoval, že do uvedené doby náklady spojené s užíváním bytu hradil. Dle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu je důvodem pro odeprání bytové náhrady existence jiného bytu trvale uspokojujícího bytovou potřebu manžela, který má byt ve společném nájmu vyklidit (k tomu rozhodnutí NS ČR ze dne 3.

4. 2003 sp. zn. 26 Cdo 298/2002, sp. zn. 26Cdo 1428/98). Je-li při úvaze o tom, zda má být rozvedenému manželovi odepřeno právo na bytovou náhradu vyplývající ze zákona, určující okolnost, že tomuto rozvedenému manželovi svědčí jiný právní důvod bydlení, pak musí jít zásadně o takový právní důvod, který je (objektivně) způsobilý uspokojit jeho bytovou potřebu trvale. Taktomu bude např. tehdy, svědčí-li rozvedenému manželovi (spolu) vlastnické právo k domu nebo bytu, právo odpovídající věcnému břemenu, nebo právo (společného) nájmu bytu na dobu neurčitou; nelze vyloučit ani případ, kdy sice půjde o nájem na dobu určitou, ale kdy je nájem bytu sjednáván na dobu určitou opakovaně, nebo kdy je nájem sjednán na tak dlouhou dobu, jež umožňuje učinit závěr o tom, že bytová potřeba rozvedeného manžela je uspokojena. Po zjištění, že žalovaný má na základě shora uvedeného usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9, č. j. 18 Nc 1/2014-3 ze dne 14. 4. 2014 trvale zajištěnu možnost bydlení, dospěl soud k závěru, že zde jsou důvody zvláštního zřetele hodné, které svědčí pro to, že uplatnění jeho práva na bytovou náhradu by bylo v rozporu s dobrými mravy. Jestliže bylo nepochybně prokázáno, že žalovaný má zajištěnu možnost uspokojení bytové potřeby, nelze po žalobkyni rozumně požadovat, aby mu zajišťovala náhradní ubytování či dokonce náhradní byt a bytová náhrada mu přiznána nebyla.

31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že přiznal žalobkyni, jež byla v řízení zcela úspěšná, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 34 670 Kč Tyto náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku v částce 2 000 Kč a nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 9 odst. 1, § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 10 000 Kč sestávající z částky 1 500 Kč za každý z patnácti úkonů uvedených v § 11 odst. 1 a. t. včetně patnácti paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t. a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 27 000 Kč ve výši 5 670 Kč.

Z obsahu spisu vyplývá, že právní zástupce učinil v průběhu řízení v této věci následující úkony právní služby

v řízení před soudem I. stupně - 7 úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) „a. t.“ (převzetí a příprava právního zastoupení, 4x účast u jednání soudu, písemné podání ze dne 12. 2. 2017) spolu se 7 x 300 Kč režijní paušál dle § 13 odst. 3 „a. t.“

v řízení před soudem II. stupně - 2 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d), g) „a. t.“ (písemné podání odvolání, účast na jednání soudu 31. 10. 2018) spolu s 2 x 300 Kč režijní paušál dle § 13 odst. 3 „a. t.“

v řízení před dovolacím soudem - 1 úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) (písemné vyjádření z 13. 5. 2019) spolu s 300 Kč režijní paušál dle § 13 odst. 3 „a. t.“

v řízení před soudem I. stupně po rozhodnutí dovolacího soudu - 5 úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d), g), „a. t.“ (vyjádření žalobkyně ze dne 4. 3. 2020 účast na jednání soudu 13. 2. 2020, 22. 7. 2020, 17. 9. 2020, 3. 2. 2021) spolu s 5 x 300 Kč režijní paušál dle § 13 odst. 4 „a. t.“. Podle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. soud uložil žalovanému nahradit náklady řízení k rukám zástupce žalobkyně.

32. O lhůtě k plnění rozhodl soud podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř., když neshledal důvody pro její prodloužení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Praze, prostřednictvím Okresního soudu Praha-východ. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Praha 11. února 2021

JUDr. Jitka Sochorová
samosoudkyně